

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ

ИНСТИТУТ ПО ПОЛИМЕРИ

УТВЪРДИЛ

Директор:

/Проф. дн П. Петров/

Дата: 27.04.2020 г.

ОЦЕНКА НА РИСКА

ОТ РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ТЕЖЪК ОСТЪР РЕСПИРАТОРЕН СИНДРОМ

КОРОНАВИРУС 2 (SARS-COV-2)

В ИНСТИТУТ ПО ПОЛИМЕРИ – БАН

Тази оценка на риска се прави в условията на разпространение на **SARS-COV-2**, определено от Световната здравна организация като пандемия. Във връзка с динамиката на пандемичния процес, оценяващият екип следи за промените в обстановката в страната и актуализира при необходимост оценката на риска и плана за действие.

1. Нормативно основание

Наредба №4/14 октомври 2002 г. за защита на работещите от рискове, свързани с експозиция на биологични агенти при работа и Заповед на Министъра на здравеопазването №РД-01-124/3.03.2020 г. за мерки срещу разпространението на коронавирус SARS-COV-2 в предприятията и на работните места.

Оценката е направена по реда и начина на извършване на оценка на риска, определен от Наредба №5/1999 г.

2. Цел и задачи

В момента не са известни методи за профилактика и лечение на заболяването COVID-19, предизвикано от коронавируса SARS-COV-2.

Целта е да се идентифицират възможните източници и пътища на разпространение на вируса, да се планират подходящи превантивни мерки, да се подготвят и поощряват работещите за недопускане разпространението му в ИП - БАН.

3. Епидемиологични характеристики на коронавируса

Засега коронавирусът SARS-CoV-2 може да бъде класифициран като **биологичен агент от група 4:**

"Биологични агенти, които причиняват тежки заболявания у хората и представляват сериозна опасност за работещите, съществува висок риск за разпространяване на заболяването в обществото и обикновено няма ефективна профилактика или средства за лечение." /Наредба № 4 от 14.10.2002 г./.

SARS-CoV-2 е вирус, който причинява остър респираторен синдром. Източник на коронавирусна инфекция може да бъде болен човек или вирусоносител. Възможните механизми за предаване на вируса са: въздушно-капков, въздушно-прахов и контактен, но най-често въздушно-капков - чрез дихателни капчици при кихане, кашлица или издишване.

Пътищата за проникване на вируса в организма са лигавицата на окото, носът и устата.

Епидемиологичният път на разпространение на SARS-COV-2 между хората е чрез:

- директен физически контакт с вирусоносител (напр. ръкостискане, при кихане и т.н.);
- контакт лице в лице със заболял от COVID-19 или престой в затворено помещение (места за хранене, стаи за срещи, работни помещения и др.) със заболял за ≥ 15 мин. и на разстояние по-малко от 2 метра;
- контакт с инфекциозни секрети на заболял от COVID-19 с голи ръце без подходящи защитни средства (предмети и повърхности, опръсквани при кихане, допир до използвани маски, ръкавици, кърпички, дръжки на врати у дома, в лабораторията, при пътуване в обществения транспорт и др.);

Инкубационният период за COVID-19 (времето между излагане на вируса и появата на симптомите) понастоящем се изчислява на 2 до 14 дни. Типични за коронавируса симптоми са треска (с температура), суха кашлица, задух, болки в мускулите, умора и отпадналост. Порядко срещани симптоми са: главоболие, диария, храчене на кръв.

На по-висок риск са изложени **възрастните работещи (над 60 г.) и тези с хронични заболявания**, като:

- Хронични белодробни болести;
- Болести на сърдечно-съдовата система;
- Диабет;
- Онкологични заболявания.

Не е известно в каква степен след преболедуване се изгражда имунитет, предпазващ от повторна инфекция.

4. Среда, възможни огнища и пътища на разпространение на корона вируса

А. В социалната среда

Преки и непреки контакти, определени като източници на много висок и висок риск от разпространение на SARS-COV-2 извън института

- Съжителство в едно домакинство със заболял или вирусоносител;
- Контакт с лица, пребивавали в райони с високо разпространение на коронавируса;
- При пътувания в рискови райони с епидемиологична обстановка;
- На път за и от работа с обществен транспорт в епидемиологична обстановка;
- Контакти в големи групи хора при масови прояви;

Б. В института

Преки контакти в института с висок потенциал за разпространяване на SARS-COV-2

- Контакт с работник или служител със заболяване COVID-19, установено по време на работа или с вирусоносител при безсимптомно протичане на заболяването;
- Контакти с външни лица – посетители, куриери, доставчици и др.;
- Работа на групи в едно помещение;

- Съвместна работа с други фирми в сградата на института;
- Събиране на групи работещи - организационни сбирки , срещи и др.
Непреки контакти с потенциал за разпространение на SARS-COV-2 в института
- Последователно ръчно манипулиране на предмети от различни лица в трудовия процес;
- Съприкосновение със заразени предмети и повърхности – работни повърхности, мебели, дръжки на врати, тоалетни принадлежности и др.;
- Работа с пари и документи;
- Работа на групи хора в климатизирани офиси;
- Работа в помещения без вентилация;
- Неосигурени или неефективни защитни средства;
- Събиране, съхранение и предаване на биологични отпадъци (използвани кърпички, маски, ръкавици, тоалетна хартия и др.);
- Пропуски в поддържането на санитарните помещения (тоалетни и др.)
- Неизползване или неправилно ползване и поддържане на личните предпазни средства и работното облекло;
- Липса на условия за поддържане на лична хигиена от работещите (места с мивки, топла вода, сапун, дезинфектанти, уреди за подсушаване, хартиени кърпички за еднократна употреба и др.);
- Поддържане на хигиената, без препоръчаните защитни средства, или с евентуално нарушена цялост при ползването им.

5. Мерки за ограничаване на разпространението на SARS-COV-2 сред цялото население

Националният оперативен щаб оценява риска за широко разпространение на коронавируса SARS-COV-2 сред населението и възможните последици от него като много високи и разпорежда засилени протиепидемични мерки за цялата страна. Основни принципи на превенцията на разпространението на SARS-COV-2 са: физическо дистанциране и лична и обща хигиена.

Със Заповед РД-07-1-124 от 13.03.2020 г. на Министъра на здравеопазването е разпоредено всички работодатели да осъществят допълнителни незабавни мерки за недопускане разпространението на вируса в предприятията.

6. Насоки за намаляване на риска от проникване и разпространение на SARS-COV-2 в института

1. Разрешаване на служителите, чието естество на работа позволява, да работят от Вкъщи;
2. Ограничаване броя на контактите и работещите, които могат да бъдат в контакт помежду си с външни лица;
3. Осигуряване на лични и колективни предпазни средства;
4. Хигиенни мерки за предотвратяване възможността за случайно пренасяне или замърсяване на работното място, местата за пребиваване и санитарните помещения с коронавирус;
5. Безопасно събиране, съхранение и предаване/унищожаване на биологични отпадъци, употреба на обезопасени и обозначени контейнери;
6. Инструктиране и поощряване на работещите за спазване на правилата за лична и обща хигиена;

7. Съставяне на план за действие, съобразен с ограниченията, произтичащи от въведеното извънредно положение в страната.

Приложения:

1. Карта за оценка на риска и необходимите и мерки срещу разпространение на SARS-COV-2.
2. План с мерки, препоръчани в резултат на оценката на риска от разпространение на COVID-19 в института.
3. Насоки на Европейския център по превенция и контрол на заболяванията, Стокхолм, за наблюдение при лица, които са имали контакт със случай на нов коронавирус